

PS-IV.431.1.44.2019.JM

Pani Dorota Chmielewska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Biskupcu

ul. Rynek 1
13-340 Biskupiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził kontrolę kompleksową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu przy ul. Rynek 1, w dniach: 7 – 11 października 2019 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.915.2019 z dnia 24 września 2019 r.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia kadry z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 11 października 2019 r.

Ustalenia z kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią bez wniesienia zastrzeżeń, w dniu 17 stycznia 2020 r. (wpływ do tut. Urzędu 20 stycznia 2020 r.).

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów, rozmowy z pracownikami oraz wyjaśnienia i informacje udzielone w związku z prowadzoną kontrolą przez Panią i pracowników Ośrodka.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Biskupcu oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań, w szczególności, w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzenia, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych kierownika jednostki oraz pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej;
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie;
- wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych;
- przedkładania radzie gminy sprawozdania z działalności ośrodka pomocy społecznej oraz wykazu potrzeb z zakresu pomocy społecznej.

W zakresie realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienie:

- W 1 przypadku brak przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego u osoby zobowiązanej do alimentacji (dot. zasiłku stałego), co stanowi naruszenie art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem rozeznania możliwości alimentowania osoby otrzymującej zasiłek stały, co mogło mieć wpływ na wysokość przyznanego świadczenia ze środków pomocy społecznej.
- W 1 przypadku brak udokumentowania dochodu z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (dot. zasiłku okresowego), co stanowi naruszenie art. 107 ust. 5b pkt 10 ustawy o pomocy społecznej.
Nieprawidłowość mogła skutkować błędnie ustaloną wysokością zasiłku okresowego.
- W 1 przypadku brak odnotowania na wniosku o pomoc, daty wpływu do GOPS (dot. przyznania specjalnego zasiłku celowego), co stanowi naruszenie art. 61 § 3 ustawy z dnia z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256).
Nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości określenia terminu wszczęcia, jak również załatwienia sprawy.
- W 1 przypadku udzielenie osobie przebywającej w domu pomocy społecznej specjalnego zasiłku celowego na dofinansowanie zakupu obuwia, co stanowi naruszenie art. 58 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w związku z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. poz. 734 ze zm.).

Nieprawidłowość mogła skutkować bezzasadnie przyznaną pomocą.

- W 1 przypadku brak udokumentowania dochodu z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (dot. przyznania posiłków w szkole), co stanowi naruszenie art. 107 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Nieprawidłowość mogła skutkować błędnie ustalonym dochodem.

- W 3 przypadkach wydanie decyzji administracyjnej zmieniającej wysokość odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze z mocą wstecz, co stanowi naruszenie art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Stwierdzona nieprawidłowość w 1 przypadku mogła skutkować, a w 2 przypadkach skutkowałą, naliczeniem wyższej kwoty odpłatności za usługi za okres poprzedzający datę wydania decyzji zmieniającej.

- Brak realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym tj. prowadzenia noclegowni, co stanowi naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 48a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.

- W 2 przypadkach wydanie decyzji w sprawie udzielenia pomocy w formie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych z mocą wstecz, co stanowi naruszenie art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą korzystaniem z pomocy niepieniężnej bez decyzji administracyjnej.

- Umowa w sprawie przyjmowania osób bezdomnych do schroniska, zawarta została niezgodnie z przepisami prawa. Umowę zawarto między Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Biskupcu, a podmiotem niepublicznym. Natomiast winno być zawarte porozumienie pomiędzy Gminą Biskupiec, a gminą realizującą zadanie.

Stwierdzone uchybienie skutkowałą nierealizowaniem przepisów prawa.

W zakresie przyznawania świadczeń niepieniężnych, w tym kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono nieprawidłowości:

- W 1 przypadku przekroczenie 6 miesięcznego terminu przeprowadzenia aktualizacji wywiadu, stosownie do wymogu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość skutkowałą brakiem informacji o aktualnej sytuacji strony.

W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 1 pkt 18 lit. a ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz.U. poz. 1690), obowiązującym od 4 października 2019 r., w przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej aktualizację wywiadu środowiskowego sporządza się nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

- W 1 przypadku brak wygaszenia decyzji administracyjnej, co jest niezgodne z § 162 §1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Organ w jednej dacie wydał 2 decyzje dot. skierowania mieszkańca gminy do dps, w tym 1 z powiatów wydał odmowę umieszczenia w domu, natomiast kierownik GOPS nie wygasił decyzji, która

stała się bezprzedmiotowa.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowała funkcjonowaniem w obrocie prawnym równocześnie 2 decyzji kierujących do dps.

- W 1 przypadku dot. postępowania w sprawie skierowania mieszkańca gminy do domu pomocy społecznej, brak udokumentowania dochodu z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, co jest niezgodne z art. 107 ust. 5b pkt 10 w związku z art. 107 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.
Nieprawidłowość mogła skutkować błędnie ustalonym dochodem.

W toku kontroli ustalono, że wywiady środowiskowe nie zawierały żadnych wpisów dot. pracy socjalnej lub wpisy były lakoniczne. W powyższym zakresie udzielono Pani stosownego instruktażu.

Ponadto w oparciu o skontrolowaną dokumentację dot. przyznania pomocy w zakresie dożywiania z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu” stwierdzono 2 przypadki przyznania pomocy wykraczającej poza dany rok budżetowy. W związku z powyższym udzielono Pani instruktażu w tym zakresie.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienie zostały omówione z Panią i pracownikami socjalnymi. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli oraz w niniejszym wystąpieniu.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości jest Pani, jako kierownik jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Przestrzegać zasady przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do alimentacji w celu ustalenia możliwości świadczenia przez nich pomocy na rzecz świadczeniobiorców, zgodnie z wymogiem art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).
2. Przestrzegać zasady dokumentowania dochodu z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, zgodnie z wymogiem art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.
3. Przestrzegać zasady dokumentowania daty wpływu wniosku w sposób nie budzący wątpliwości, zgodnie z art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256).
4. Zaprzestać przyznawania świadczeń mieszkańcom domów pomocy społecznej mając na uwadze art. 58 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w związku z § 6 ust.1 pkt 7

rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. poz. 734).

5. Podjąć działania w kierunku prowadzenia noclegowni, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku braku możliwości prowadzenia ww. form schronienia przez gminę, zlecić prowadzenie ww. formy schronienia, zawrzeć porozumienie z inną gminą lub wykupić usługi.
6. W przypadku osób przebywających w domach pomocy społecznej, aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządzać, w terminie wynikającym z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
1. Przy przyznawaniu i zmianie decyzji dot. świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej przestrzegać art. 106 ust. 1 oraz 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.
2. W przypadku zawarcia porozumienia na zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, zawierać je pomiędzy Gminą Biskupiec lub osobą upoważnioną do jej reprezentowania.
3. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy, aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego sporządzać mimo braku zmiany danych, w terminach wynikających z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
4. Przestrzegać zasady, aby w obrocie prawnym funkcjonowała tylko jedna decyzja rozstrzygająca daną sprawę w jednym czasie.

Jednocześnie, uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w GOPS w Biskupcu, wskazuję następujące działania:

1. W przypadku przyznawania świadczeń w ramach wieloletniego rządowego programu w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” wydawać decyzje administracyjne niewykraczające poza rok budżetowy.
2. Pracę socjalną prowadzić zgodnie z art. 45 ustawy o pomocy społecznej, dokumentując prowadzone działania.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni

jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

**Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-
MAZURSKIEGO**

Joanna Kastrau

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie